

EKSAMEN I RETTSLÆRE

I henhold til rammeplanen for treårig revisorutdanning av 25.06.2003/01.12.2005

Fredag 10.12.2010

kl. 0900 - 1500

Oppgavesettet består av 4 sider, inklusive denne siden.

Tillatte hjelpemidler:

Norges lover, andre ukommenterte lovsamlinger, særtrykk av lover og forskrifter.

Hvis oppgavene er ufullstendige eller uklare, må du selv ta nødvendige forutsetninger.

Forutsetningene bør gå klart frem av besvarelsen.

Samtlige spørsmål skal drøftes og besvares.

Besvarelsen skal ikke skrives med blyant.

Jan Johansen var oppfinner. I ganske lang tid hadde han arbeidet med å utvikle utstyr som kunne samle opp olje etter oljeutslipp i åpen sjø. Jans plan var å etablere et selskap som kunne forestå produksjon og salg av utstyret, straks dette var ferdig utviklet. Omsider var planene kommet så langt at selskapet kunne etableres, og Jan utarbeidet stiftelsesdokument med vedtekter til Oljeprodukter AS (heretter også kalt OAS). Jan skulle være eneste aksjonær og eneste styremedlem, og aksjekapitalen ble fastsatt til kr.100.000 fordelt på 100 aksjer a kr. 1.000. Før selskapet ble registrert i foretaksregisteret, inngikk Jan på vegne av selskapet avtale om leie av produksjonslokaler.

Spørsmål 1

Er det Jan eller Oljeprodukter AS som er part i avtalen om leie av lokalene?

Forutsett at selskapet ble registrert i foretaksregisteret. Jan skjønnte straks at det var behov for mer kapital i selskapet. Lars Holm var en kjent investor. Han var villig til å tegne aksjer for kr. 500.000 i selskapet. Jan ville gjerne ha Lars som medaksjonær, men han ønsket fortsatt å ha bestemmende innflytelse i selskapets generalforsamling etter utvidelsen av aksjekapitalen.

Spørsmål 2

- a. Hvilket selskapsorgan treffer avgjørelse om utvidelse av aksjekapitalen i selskapet?

- b. Hvordan kan Jan sikre seg fortsatt bestemmende innflytelse i selskapets generalforsamling etter utvidelsen av aksjekapitalen?

I forbindelse med utvidelsen av aksjekapitalen, ble vedtektene også endret slik at selskapets styre skulle bestå av fra 3 – 5 medlemmer etter generalforsamlingens nærmere bestemmelser. Som nytt styre ble valgt Jan Johansen, Lars Holm og Peder Ås som styreleder. Peder var bedriftsrådgiver, og påtok seg bl. annet forskjellige styreverv.

Det nye styret satte straks i gang arbeidet med å starte opp produksjon av oljeutstyret. Bl. annet ble det besluttet å kjøpe en del driftsmidler (maskiner, verktøy m. v.) nødvendig for produksjonen. Det var selskapet Utstyr som forhandlet driftsmidlene, og det ble inngått avtale mellom OAS og Utstyr om kjøp av maskiner m. v. for i alt kr. 250.000. Kr. 50.000 ble betalt kontant mens det resterende kr. 200.000 skulle betales i avdrag på kr. 10.000 pr måned. I forbindelse med avtaleinngåelsen ble det ikke nevnt noe spesielt om hvilken sikkerhet Utstyr skulle ha for restkjøpesummen. Oljeprodukter AS mottok maskinene en uke etter avtaleinngåelsen, og ytterligere en uke deretter mottok selskapet fakturaen for kontantbeløpet på kr. 50.000. På fakturaen var det påtrykt en klausul om at Utstyr hadde salgspant i de leverte maskinene til restkjøpesummen var betalt. Peder protesterte straks overfor Utstyr, og mente at det ikke var inngått avtale om salgspant, og at eventuell salgspanterett ikke under noen omstendigheter hadde rettsvern.

Spørsmål 3

- a. Er det inngått gyldig avtale om salgspant?

Forusett at gyldig avtale om salgspant er inngått.

- b. Har avtalen om salgspant rettsvern?

Forutsett at salgspantavtalen har rettsvern.

Styret i Oljeprodukter AS bestemte at det skulle søkes lån i bank til anskaffelse av ytterligere driftsmidler og til den løpende drift (kassakreditt) av selskapet. Peder fikk fullmakt av styret til å innhente lånetilbud fra minst to banker. Tilbud ble innhentet fra Lillevik Bank og Storevik Bank. Tilbudene var ganske like, men siden Peder var en godt bekjent av banksjefen i Storevik Bank ringte han til banksjefen og sa at OAS aksepterte tilbudet fra Storevik Bank. Straks Jan og Lars ble kjent med dette hevdet de at det ikke var inngått bindende avtale om lån mellom OAS og banken. For det første mente de at Peder var inhabil til å inngå en slik

avtale. Dernest mente de at Peder ikke hadde nødvendig fullmakt til å inngå slik avtale på vegne av selskapet. Banken mente at det var inngått bindende avtale mellom OAS og banken.

Spørsmål 4

Er det inngått bindende avtale om lån mellom Oljeprodukter AS og Storevik Bank?

Det hele endte med at avtalen med Storevik Bank ble godkjent av styret i OAS. Som sikkerhet for lånet forbeholdt banken seg pant i selskapets driftstilbehør, varelager og utestående fordringer.

Spørsmål 5

Hvordan etableres rettsvern for pant i varelager, driftstilbehør og utestående fordringer?

Etter at låneavtalen var inngått og rettsvern etablert, oppsto det uenighet mellom Utstyr og banken om hvem som hadde best prioritet i den del av driftstilbehøret (maskinene) som Utstyr hadde salgspant i.

Spørsmål 6

Er det Utstyr eller Storevik Bank som har best prioritet i de deler av driftstilbehøret (maskinene) som Utstyr har salgspant i?

Oljeutstyr AS drev sin virksomhet i Lillevik kommune. Kommunen hadde etablert en tilskuddsordning til nye virksomheter. Gjennom denne ordningen kunne det ytes økonomisk tilskudd opptil kr. 100.000, og OAS søkte kommunen om slikt tilskudd. Det var formannskapet som behandlet søknaden, og den ble avslått. OAS ville klage på avgjørelsen. Kommunen mente at det ikke var adgang til å klage.

Spørsmål 7

Har Oljeutstyr AS etter forvaltningsloven, adgang til å klage over formannskapets avgjørelse om ikke å yte tilskudd?

Oljeutstyr AS hadde levert en del produsert utstyr til et foretak som drev med oppsamling av oljesøl i strandsonen.. Dette firmaet – enkeltpersonforetaket Volds Opprydding (også kalt VO) – hadde samtidig levert konsulenttjenester til Oljeutstyr AS. Den 1. november hadde

Oljeutstyr AS krav mot VO på kr. 50.000. Kravet var forfalt til betaling 25. oktober. Kravet VO hadde mot Oljeutstyr AS var også kr. 50.000, men dette hadde forfall 1. desember. Den 10. november ble det åpnet konkurs i VO, og advokat Simon Luhr ble oppnevnt som bobestyrer. Han mente at Oljeutstyr AS måtte innbetale til konkursboet kr. 50.000, samtidig som kravet mot VO måtte meldes som dividendekrav i boet. Oljeutstyr AS bestred dette, og mente at kravene kunne motregnes.

Spørsmål 8

Kan det kravet Oljeutstyr AS har mot Volds Opprydding gjøres opp ved motregning i det krav Volds Opprydding har mot Oljeutstyr AS?

En tid forut for konkursen hadde VO solgt en del aktiva for om mulig å få inn penger til fortsatt drift. Bl. annet hadde foretaket solgt en bedriftshytte til Anne Larsen. Anne hadde betalt kr. 1.000.000 for hytta. Beløpet var betalt og skjøtet på hytta var levert Anne, men hun hadde ikke sørget for å tinglyse skjøtet på det tidspunkt konkurs ble åpnet i VO. Foretaket hadde også solgt en del brukte oljelenser til et selskap. Selskapet hadde betalt alle lensene, men lensene var fortsatt på lageret til VO fordi kjøper ikke hadde behov for lensene enda. I avtalen mellom VO og selskapet var det bestemt at lensene kunne ligge på lageret til OV inntil kjøper hadde brukt for lensene.

Simon mente at konkursboet hadde rett til å ta beslag i både hytta som var solgt til Anne og oljelensene som var solgt til selskapet.

Spørsmål 9

Har konkursboet rett til å ta beslag i hytta og/eller oljelensene?

Innehaveren (eieren) av Volds Opprydding – Ole Vold – hadde 9 måneder forut for konkursåpningen, gitt bort til sin datter et kostbart maleri. Det var kjøpt som en investering for kr. 100.000 for fem år siden. For om lag halvannet år siden hadde han og ektefellen opprettet en ektepakt hvor parets felles bolig var gjort til ektefellens særeie. Ektepakten var tinglyst både i ektepaksregisteret og i grunnboka. Tidligere tilhørte boligen ektefellenes felleseie. Simon mente at både gaven og ektepakten kunne omstøtes.

Spørsmål 10.

Kan gaven til Oles datter og/eller ektepakten mellom Ole og ektefellen omstøtes?